

alle Stæder, at da var der Brug for al den Arbeidskraft, man kunde skaffe tilveie, og da var det høist nødvendigt at sætte saadan Kraft paa ved enkelte Leiligheder, at man endog maatte tage Helligdagene til Hjælp. Med Hensyn til de Gaablende maa jeg dog endnu gjøre en Bemærkning. Der er talt saa lidt om, at dette Lovforslag skulde være noget Vignende, som man har i Udlandet; man har jo f. Ex. i England og Sverig langt strængere Bestemmelser om Overholdelse af Helligdagen end her. Disse Bestemmelser hvile jo imidlertid paa et helt andet Grundlag end det Lovforslag, som det ærede Medlem her har indbragt; de hvile fornemlig paa et religiøst Grundlag. Derfor bestemmes det, at med det Samme Forretningerne hvile overalt, ere ogsaa Værtshusene lukkede overalt. Jeg tror, at skulde man gaa til saa strænge Bestemmelser, at Ingen maatte arbejde om Helligdagene, at de skulde være almindelige Hviledage, kunde det ogsaa være rigtigt at bestemme, at Værtshusene skulle lukkes om Søndagen. Det ærede Medlem sagde, at for de smaa Handlende var der jo en stor Konkurrence. Den Gne turde ikke lukke for den Anden af Frygt for, at han skulde miste Kunder derved. Det kan nok være rigtigt. Han sagde blandt Andet, at disse Smaafolk, som sad i smaa Forretninger i smaa Num mange Gange kunde trænge til at komme ud i frisk Luft og trænge til at være sammen med deres Familier. Det tror jeg ogsaa er fuldstændig rigtigt, men jeg synes, at man skulde tage Værtshusholderne med. Man kan ikke sige, at de leve i en sund Luft. Disse smaa Forretninger nede i bybe Kjældere, hvor der er Ds af Mad, Brændevin og Loddy, kunne ikke siges at have nogen sund Luft. Saadanne Folk kunne ogsaa trænge til at faae frisk Luft. Der er ikke Anledning til at gaa med til et Lovforslag, hvorved man ikke tog de Folk med. Ja, det kunde jo nok være, at det vilde have sine Banskneligheder, jeg tror nok, at disse Folk, Værtshusholderne, vilde blive misfornøiede, hvis man lukkede Forretningerne for dem om Søndagen. De have nemlig deres bedste Indtægt Lørdag Aften og om Søndagen; men det bør man ikke tage Hensyn til; thi vil man i det Hele taget gennemføre noget Saadant, bør man sige, at alt Arbeide bør standse uden at bryde sig om en Gaandværter, som vil have et eller andet Arbeide udført, eller om en anden Næringsdrivende, som vil have en større Indtægt. Det ærede Medlem siger, at det er et almindeligt Dnsse. Ja, jeg tvivler ikke om, at naar man kommer hen i en Forsamling af Arbeid-

dere og prædiker for dem om, hvor haardt de maa slide i det de 6 Dage, og at det var godt for dem at have denne bestemte Hviledag, saa tror jeg nok, at de vilde raabe „Bravo!“ „Det er hørt!“ o. s. v., men kom og tal med dem under 4 Dine, saa faaer man noget Andet at høre. Hvis man vil forhøre sig hos en Familie, som sidder i Betryl, om Manden har Noget at bestille, saa vil man faae det Svar, at han har Arbeide, men at dette Arbeide er saa indskrænket. Det er arbejdsløse Tider, hans Mester maa indskrænke sin Virksomhed, der er kun Daglønnsarbeide, der er intet Overarbeide eller Søndagsarbeide eller Affordarbeide, derved er Fortjenesten bleven forringet, det kan man se og høre hver Dag, og jeg tillægger derfor ikke det, som her er kommet frem, saa stor Betydning; men Spørgsmaalet er, forekommer det mig, om dette Søndagsarbeide for Tiden er mere benyttet end før. Er det i Aftagende at benytte Søndagen til Arbejdsdag, eller er det i Tiltagende? det er det, vi maa spørge om, og saa ville vi komme til det Resultat, at det er i Aftagende, betydeligt i Aftagende, og at det aftager ad Frivillighedens Wei og kan indskrænkes endnu mere. Der er ingen Himelighed for, at en Mand uden Grund skulde tvinge sine Arbeidere til at arbejde om Søndagen, saafremt dette Søndagsarbeide ikke er yderst nødvendigt for at faae Arbeidet udført. Men i gamle Dage, da jeg arbejdede som Svend, var det saaledes, at naar Mesteren havde Noget at bestille, havde travlt, saa havde Svenden det ogsaa, fordi han havde den Tanke den Gang, at gjøre sig godt lidt hos den Mand, han arbejdede for, saa at han kunde have det saa godt som muligt. Saaledes er det ogsaa hos mig. Dersom jeg ved en eller anden Leilighed er tvungen til at sige: I Morgen maa vi arbejde Allesammen, fordi det er nødvendigt at faae det Arbeide færdigt, som vi have paataget os, saa er der ingen af de ældre Svende, som blive borte, fordi de vide, at det Forlangende er blevet gjort, for at Arbeidet kan blive færdigt i rette Tid. Der er blevet talt om Arbeidsgiverens Fordel ved Søndagsarbeidet, men det synes jeg, man kan se bort fra, da jeg ikke indser, at det er til nogen Fordel for Mesteren at fremtvinge dette Søndagsarbeide. Det er det ikke, thi Søndagen er langt kortere end enhver anden Arbejdsdag, fordi Søndagen altid bliver afkortet med $\frac{1}{4}$ Dag og Manden faar alligevel sin Løn, det er de almindelige Arbejdsforhold. Naar det i det Hele taget kan være tvivlsomt, om der er Arbeide, er der ingen Grund